

Việc thành lập Thị trường chứng khoán tại Việt Nam có thể tiến hành nhanh và tốt, nếu tiếp thu một số kinh nghiệm từ ngoại quốc.

KINH NGHIỆM NƯỚC NGOÀI

Sau Thế chiến II, các kỹ sư Pháp hát hiện nhiều mô đầu hóa có trữ lượng lớn tại Bắc Phi, lúc bấy giờ còn thuộc địa Pháp. Việc khai thác các mỏ này đòi hỏi vốn đầu tư hàng tỷ USD. Để giải quyết vấn đề "vốn", một số nhà tư bản Pháp đã thành lập hay mở rộng những công ty khai thác dầu tại Bắc Phi bằng cách bán cổ phần cho nhân dân Pháp qua thị trường chứng khoán. Việc bán các cổ phần này đòi hỏi thời gian, trong khi chờ đợi, tư bản tài chánh Pháp - các tổ hợp ngân hàng, có sự hỗ trợ của Banque de France (Ngân hàng nhà nước Pháp), đã mua lại bảo lãnh mua hết các cổ phần của các công ty dầu hỏa. Như vậy các công ty này có đủ vốn để hoạt động ngay. Đồng thời nhà nước Pháp cũng ấn định những sắc thuế khá cao đánh vào dầu thô nhập, trong khi dầu thô Bắc Phi được miễn thuế nhập khẩu, khiến việc khai thác dầu cho lợi nhuận cao. Các báo Pháp đăng nhiều bài nói về viễn ảnh sinh lợi cao dầu thô tại Bắc Phi. Nhân dân Pháp bỏ tiền mua các cổ phần, được các ngân hàng Pháp bán lại với giá cao hơn giá bao mua.

• Tư bản tài chánh Pháp đã:

- Giúp các công ty dầu có vốn hoạt động ngay
- Thu được lợi nhuận cao nhờ bán các cổ phần cao hơn giá bao mua
- Huy động được vốn người dân Pháp
- Các việc trên thực hiện suôn sẻ là nhờ:

- Các kỹ sư Pháp đánh giá đúng về trữ lượng lớn dầu hỏa Bắc Phi
- Các sáng lập viên các công ty dầu hỏa là các doanh nhân có một số vốn và có nhiều kinh nghiệm
- Quy trình kỹ thuật tốt
- Pháp đánh thuế khá cao trên dầu thô nhập nên việc sản xuất dầu thô tại Bắc Phi có lãi cao.

Chính sách "tư bản tài chánh" trên đây đã được các ngân hàng Nhật canh cải thêm và ứng dụng xuất sắc. Từ 1950 đến 1970, nước Nhật có nhu cầu thành lập hay phát triển thêm một loạt công ty làm các sản phẩm xuất khẩu mới: như thép, đóng tàu, urê, Honda, ô tô, máy điện tử... Ngân hàng Nhật đã mạnh dạn đứng ra bao mua các cổ phần của các xí nghiệp mũi nhọn trên đây, giúp cho các công ty này có vốn hoạt động ngay, sau đó, ngân hàng bán dần các cổ phần đã mua bao cho người dân, thu lại vốn và lời cao. Dĩ nhiên là chỉ có một số công ty

chọn lọc được bao mua cổ phần, căn cứ trên các tiêu chuẩn như sau:

a. Kỹ thuật phải bằng hay cao hơn quốc tế, hàng làm ra phải đẹp, giá rẻ và xuất khẩu với giá cao, bán chạy trên thị trường quốc tế.

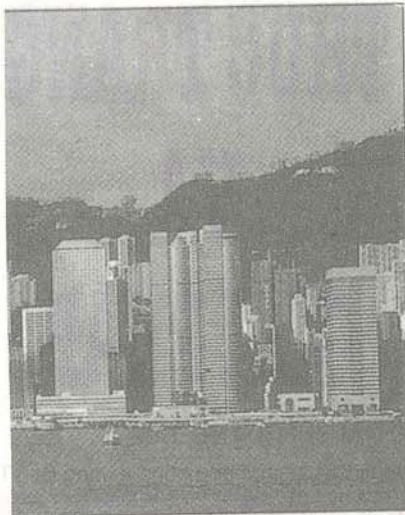
b. Các sáng lập viên công ty là những doanh nhân có uy tín, trình độ khoa học kỹ thuật cao, đang quản lý tốt các xí nghiệp của họ và thu được lợi nhuận cao.

c. Có một số vốn tiền khởi và đã mua một số cổ phần.

d. Tài chánh các công ty muốn phát hành cổ phần cũng là chương trình đầu tư, các kế hoạch sản xuất, tiêu thụ sản phẩm, marketing được công khai, các bản tổng kết tài sản, kết quả kinh doanh lời lỗ được công bố cho mọi người rõ.

ty dẫn khí đồng hành về TP.HCM, nhà máy sản xuất xe, nhà máy lọc dầu, nhà máy chế tạo và lắp ráp các linh kiện điện tử... Nhiều dự án chỉ cần vốn một vài triệu USD, nhưng cũng có những dự án cần phải huy động hàng chục triệu, hàng trăm triệu USD. Không ai có đủ vốn thành lập hàng loạt công ty như trên, trừ người dân. Tuy mỗi người chỉ có ít tiền, nhưng hàng chục triệu người, mỗi người bỏ ra một ít, góp thành những số vốn rất lớn. Muốn vậy phải gây phong trào, có một cơ quan đứng ra thẩm định các dự án thành lập. Ngân hàng có chuyên viên tài chính, kế toán giỏi, có các thông tin đầy đủ nên có thể thẩm định các dự án tốt hơn người dân thường. Vốn của ngân hàng bỏ ra, bao mua các cổ phần, đóng vai trò như hạt nhân tiền khởi,

NGÂN HÀNG VÀ TƯ BẢN TÀI CHÍNH

LÊ KHOA

Tiến sĩ Kinh tế

ngân hàng bán dần những cổ phần bao mua cho người dân, thu hồi lại vốn, và với các số vốn mới được tái sinh này, sẽ mua thêm những cổ phần mới. Như vậy, mỗi năm đều có hàng chục tới hàng trăm công ty mới được mở rộng hay thành lập thêm tại Việt Nam.

Việc thành lập những công ty mới này sẽ tạo thêm các khách hàng mới cho ngân hàng. Ngân hàng có vững hay không là nhờ có nhiều hay ít khách hàng lớn, kinh doanh có lãi cao. Việc thành lập các công ty mới hay mở rộng các công ty đã có, đang kinh doanh có lãi sẽ tạo thêm khách hàng lớn cho hệ ngân hàng Việt Nam.

Hoạt động của thị trường chứng khoán nhằm ưu tiên vào việc huy động vốn người dân để thành lập các công ty mũi nhọn mới và mở rộng các công ty đã có, kinh doanh có lãi và làm hàng xuất khẩu tốt. Nếu như ngân hàng Việt Nam hoàn thành tốt vai trò "tư bản tài chánh" của mình, trong các nhiệm vụ nêu trên, thì việc thành lập thị trường chứng khoán sẽ vừa thực hiện nhanh, vừa huy động tốt vốn nhân dân cho các công ty được quản lý tốt và có lợi nhuận cao. Muốn cho thị trường chứng khoán hoạt động tốt tại Việt Nam, chỉ nên cho một số công ty có uy tín, tài chánh minh bạch và công khai được phép bán cổ phần trên thị trường chứng khoán, qua trung gian và ghi sẽ các ngân hàng ♣

e. Chương trình đầu tư ăn khớp với những chương trình canh tân và trang bị mới hàng năm của Nhật.

f. Do đó được nhà nước Nhật yểm trợ như cấp ngoại tệ, điện, nước, giúp đỡ về mặt bằng, hỗ trợ về thuế khóa và tín dụng ngân hàng.

Nhờ chính sách yểm trợ tích cực của ngân hàng trên đây, việc thành lập các công ty mũi nhọn xuất khẩu tại Nhật được tiến hành rất nhanh.

II. VAI TRÒ "TƯ BẢN TÀI CHÁNH" CỦA NGÂN HÀNG VIỆT NAM

Hiện nay, Việt Nam có nhu cầu thành lập một loạt công ty, như Công